

Letno poročilo Pravna fakultete v Ljubljani o kakovosti za leto 2008

1. Sestav komisije

Poročilo je pripravila komisija, ki jo sestavljajo dr. Aleš Novak, dr. Klemen Podobnik, dr. Vladimir Simič, dr. Katja Škrubej. Študenti niso imenovali člana in zato v njihovem imenu predstavnik sveta napiše posebno točko poročila. Poročilo bo šlo še v obravnavo na naslednjo sejo senata.

2. Izobraževalna dejavnost

ANALIZA UČINKOVITOSTI ŠTUDIJA

A. Dodiplomski študij

1. Uvodne opombe

Analiza učinkovitosti študija je zasnovana na podatkih, ki jih je komisiji preskrbel referat za študentske zadeve in odražajo **stanje z dne 30. 12. 2008** brez študentov, katere še obravnava komisija za študentske zadeve oziroma fakultetni senat kot pritožbeni organ.

Kot ključna težava pri analizi se je pokazala spremenljivost kategorij: **izredni študenti imajo možnost prehajati med redne, redni med izredne**. Iz tega razloga je bilo s pomočjo računalniškega programa nemogoče priti do nedvoumnega odgovora na vprašanje, koliko izrednih študentov po letnikih ali skupaj je redno napredovalo v višji letnik, prav tako pa tudi ne, koliko rednih študentov je napredovalo v višji letnik. Za kategorijo vpisanih v višji letnik pa velja še, da poleg študentov, ki so redno napredovali, vključuje tudi »ponavljalce« in »pavzerje«. Povedano drugače, podatki, ki jih obdelujemo, nam ne posredujejo enoznačne zgodbe, do te pa bi lahko prišli le s sledenjem vsakemu posameznemu študentu, kar pa bi bilo pri številu študentov, ki so vpisani na Pravno fakulteto, izrazito zamudno in težavno. Nadaljnja težava, ki zmanjšuje zanesljivost podatkov, je problem **izpisov**. Pričakujemo lahko, da se bo določeno število študentov izpisalo tudi v tekočem študijskem letu.

2. Kratek pregled podatkov o številu in strukturi študentov v posameznem letniku za študijsko leto 2007/2008

V študijskem letu 2007/08 je bilo na dodiplomskem študiju Pravne fakultete **vpisanih skupno 2090 študentov**, od tega 1380 rednih in 710 izrednih

- v **I. letnik** je vpisanih **657 študentov**, od tega 505 rednih (401 prvič, 104 ponovno) in 152 izrednih (127 prvič, 25 ponovno);
- v **II. letnik** je vpisanih **490 študentov**, od tega 245 rednih (232 prvič, 13 ponovno) in 245 izrednih (232 prvič, 13 ponovno);
- v **III. letnik** je vpisanih **349 študentov**, od tega 197 rednih (183 prvič, 14 ponovno) in 152 izrednih (139 prvič, 13 ponovno);
- v **IV. letnik** je vpisanih **360 študentov**, od tega 216 rednih (214 prvič in 1 ponovno) in 146 izrednih (vsi prvič);
- **absolventov** je bilo **339**, od tega 218 rednih in 111 izrednih študentov

V primerjavi z letom prej so z izjemo števila absolventov spremembe v številu študentov posamezne kategorije neznatne in so številke v nekaterih primerih celo enake.

Zanimivi so tudi **podatki o strukturi študentov po spolu**: Že zelo dolgo prevladujejo med študenti na fakulteti ženske, ki jih je več kot dve tretjini.

3. Primerjava podatkov iz analize za leto 2007/08

Primerjava s prejšnjimi leti pokaže predvsem, da je stanje vpisa in napredovanja odvisno v največji meri od zunanjih vzrokov. Fakulteta ob še vedno presežnem interesu za vpis polagoma zmanjšuje vpis rednih študentov v prvi letnik, medtem ko je vpis izrednih študentov odvisen deloma tudi od možnosti vpisa drugam in od številčnosti generacije, ki se vpisuje. Tudi podatki o napredovanju višji letnik se spreminjajo v odvisnosti od pravil o možnosti izrednega vpisa brez vseh opravljenih obveznosti.

4. Prehodnost

Širši kolegij dekana je že obravnaval zelo natančno poročilo o prehodnosti v zadnjem letu. Podatki, ki jih je pripravil študentski referat so v prilogah.

6. Trajanje študija in uspešnost študentov

Predpisani čas študija na Pravni fakulteti je, vključno z absolventskim stažem, pet let.

V študijskem letu 2007/08 je na Pravni fakulteti diplomiralo **315 študentov** (267 rednih in 48 izrednih) dva manj kot lani., Študij **rednih** je v povprečju trajal **6,30** kar je dlje kot leto prej, ko je trajal manj kot **6 let** (71,67 mesecev), a je manj od diplomantov v prejšnjih letih (6,71 leta 2005/06, 6,49 let v študijskem letu 2004/05, 6,4 leta v študijskih letih 2003/04 in 2002/03 in 6,2 v študijskem letu 2001/02). Pri **izrednih** je trajal študij precej dlje to je **7,53 let** a manj kot leto prej, ko je trajal **8 let in pol** (99,72 mesecev) ¹

Absolutno število diplomantov nam ne pove dosti o uspešnosti študentov, saj moramo ob tem upoštevati še število absolventov, vpisanih v obravnavanem letu, pri tem pa je treba upoštevati še možnost podaljšanja absolventskega staža, kar še dodatno oteži presojo uspešnosti dokončanja študija glede na podatke o številu diplomantov v določenem letu, saj v tem primeru v določenem letu diplomirajo študentje, ki so se kot absolventi vpisali že v preteklem letu (podatek o tem, koliko jih je, ni računalniško dostopen).

Žal zadnji podatki kažejo, da je bil krajši čas študija v lanskem letu le enkrat dogodek. Tudi tu pa kaže biti pri analizi podatkov previden. Del povečanja gre gotovo na račun vse večjega števila izrednih študentov, katerih študij traja dlje, del pa na račun tistih, ki so študij iz različnih razlogov (npr. nosečnost, zaposlitev itd.) prekinili za več let in ga sedaj dokončali. Opozoriti kaže tudi na dejstvo, da je nadaljnja pot študentov Pravne fakultete pogosto vezana na opravljanje pripravništva na sodišču, kjer je izločilni kriterij visoka povprečna ocena. Del študentov opravljanje izpitov v četrtem letniku zato podaljša preko predpisane dobe prav v želji, da bi s čim boljše opravljenimi izpiti četrtega letnika izboljšali svojo povprečno oceno, ter tudi s tem, da se odločajo za popravljanje določenega števila izpitov iz vseh letnikov.

B Podiplomski študij

Na podiplomski študij (v **1. letnik**) se je v študijskem letu 2008/09 na 7 podiplomskih smeri vpisalo **164 študentov**. To število je bistveno višje od lanskega in višje od tistega iz l. 2006/2007 ko se je na 6 podiplomskih smeri vpisalo **134 študentov** a še vedno precej manj od let 2004/05 (204) in 2002/03 (271)

V študijskem letu 2007/2008 je **magisterij uspešno zaključilo 41 študentov**, kar je 5 več kot leto prej, **doktorat znanosti pa je pridobilo 13 doktorandov** enako kot lani.

¹ Pri podatkih o trajanju študija pa je ob nekaj primerih izredno dolgega študija mišljen čas med vpisom in diplomom, je pa šlo za nadaljevanje po daljših prekinitvah.

Študenti so z izobraževalno dejavnostjo večinoma zadovoljni, a izražajo željo po boljšem vpogledu prakso, kjer so kot dober primer navedli predmet mednarodno pravo.

V zvezi z reformo študija je fakulteta povabila predstavnike organizacij, v katerih se v največji meri zaposlujejo njeni diplomanti, naj povedo, kakšnih sprememb pri študiju si želijo. Ti so povedali, da so v glavnem s tem, česar se študenti naučijo zadovoljni in so priporočili, kar največjo previdnost pri spremembah. Njihov glavni pomislek je v zvezi z razlikami v kvaliteti diplomantov ob enakem programu.

3. Raziskovalna dejavnost

Raziskovalna dejavnost je v delu sodelavcev fakultet zelo pomembna. Praktično vsi so vključeni v vrsto raziskav, ki pa v manjšem delu potekajo v okviru fakultete in v večji meri po inštitutih, ki so deloma pri fakulteti sami, medtem ko so največji in v javnosti tudi najbolj znani, samostojni.

Slaba stran tega je razmeroma skromno poznavanje tega, kaj kdo raziskuje in vtis, da je raziskovalna dejavnost na fakulteti manj pomembna.

Inštitut za primerjalno pravo pa je tudi organizator seminarjev, na katerih se širša pravniška javnost seznanja z novimi rezultati raziskovanj in možnostmi njihove neposredne uporabe.

5. Učitelji, sodelavci, drugo osebje

Glavna naloga učiteljev in sodelavcev v letu 2008 je bila dokončna izdelava novega študijskega programa v skladu s predvidenimi reformami visokošolskega študija. Programi in učni načrti prve stopnje so bili potrjeni. Prav tako so bili zaključeni programi za drugo stopnjo, ki čakajo na potrditev.

V zvezi s sodelavci je treba omeniti, da fakulteta vabi priznane domače strokovnjake bodisi kot predavatelje ali udeležence okroglih miz o različnih pravnih problemih.

Prav tako daje fakulteta na razpolago svoje prostore za srečevanja pravnikov in izmenjavo mnenj ter prireditve, katerih cilj je izboljšanje položaja nekaterih ogroženih in jih vodijo ugledni pravniki.

6. Mednarodna dejavnost

Od načrtov od prej se je v največji meri uresničilo povečanje števila tujih študentov v okviru programov izmenjave. Število tujih študentov se še vedno povečuje, pri tem po številu izstopajo študenti iz Poljske.

Druga mednarodna dejavnost poteka tako kot že leta doslej. Vsako leto gosti fakulteta v okviru mednarodnega foruma ugledne goste kot predavatelje ali sogovornike o najbolj aktualnih temah, ki so tesno povezane s pravom ali so pravne narave.

Že več let poteka na fakulteti poletna šola francoskega prava, ki je dobro obiskana. Učitelji s področja pravne zgodovine pa gojijo še posebno tesne stike s kolegi s fakultete v Poitiers-u.

Pri mednarodnem sodelovanju je treba pohvaliti študente, ki se z velikim uspehom in v velikem številu udeležujejo mednarodnih tekmovanj v poznavanju oz. sposobnosti uporabe prava. Pri tem pa z obžalovanjem ugotavljamo rahel upad zanimanja za tako dejavnost, kar je verjetno povezano tudi z dejstvom, da ti študenti sicer prejemajo posebna priznanja fakultete, se pa jim to ne pozna pri vrednotenju študijskih obveznosti, kot je to praksa v tujini.

Kljub jezikovnim omejitvam sodelujejo v ocenah za oceno in obrambo doktorskih disertacij mnogi strokovnjaki s tujih univerz.

7. Knjižnično informacijska dejavnost

V novih prostorih je dobila fakulteta možnosti za razvoj knjižnične dejavnosti. Študenti so zadovoljni s časom, ko je knjižnica odprta in celo ugotavljajo, da tega niso v celoti izrabili. V čitalnici prihaja sicer do občasnega pomanjkanja prostorov, sicer pa v večini časa velikost čitalnice ustreza potrebam.

8. Zaključek

S stališča kvalitete je najbolj pozitivno odločnost fakultete, da bi se prilagajanje novim razmeram in zahtevam ne poznalo pri kakovosti študija.

Vsi pogovori o dejavnosti fakultete in predvsem pogovori o spremembah v študijskih programih imajo za izhodišče kvaliteto študija. Pri tem je glavno merilo to, da fakulteta ponudi študentom kvaliteten pouk, medtem ko so druga merila v ozadju.

Bi pa se morali pogovoriti o tem, ali se zadnje generacije študentov zelo spreminjajo. To se kaže predvsem v tem, da bolj izrazito kot prej velik del

študentov skuša naštudirati zahtevano snov po nekih bližnjicah, kar se da pokazati kot problem za naprej. To je najbrž tudi razlog, da se nekateri delodajalci diplomantov fakultete, sprašujejo od kot takšne razlike v kakovosti diplomantov ob enakem programu. Ta razmislek je bil že v poročilu za prejšnje leto, a do razprave o tem še ni prišlo.